

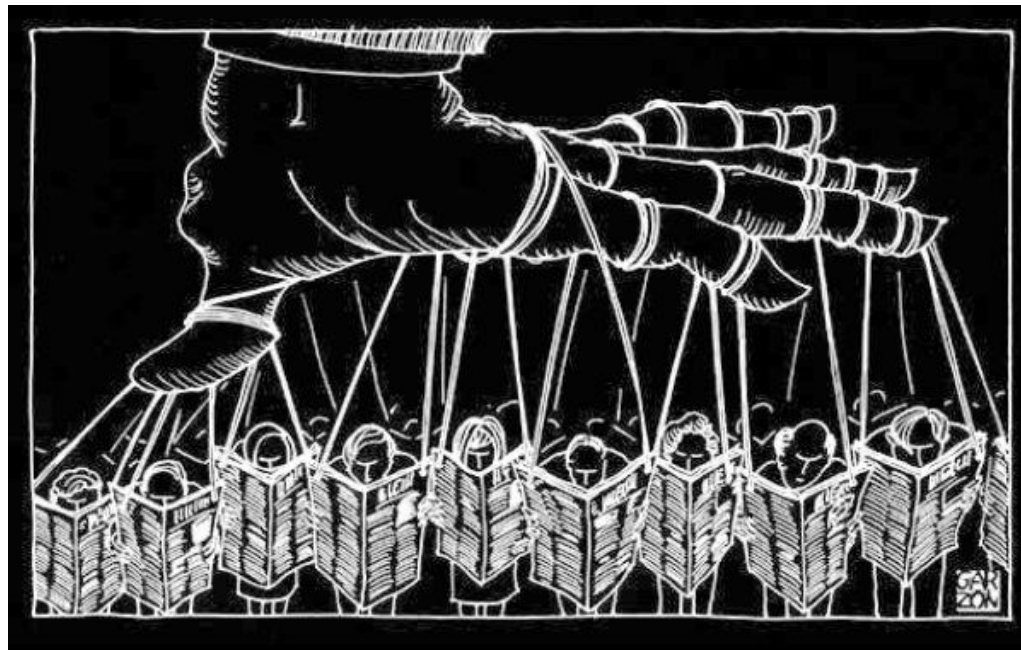
Все в рамках государства, ничего
вне государства, ничего против
государства.

Б.Муссолини

ТОТАЛИТАРИЗМ

Тоталитаризм

- (“total” – бүтіндей, тұтас, жалпы)
- Қоғам, адам өмірінің барлық салалары тұтасымен мемлекеттік бақылауға алынған мемлекеттік-саяси құрылым.

Нациз

М

Коммуниз

М

Фашиз

М

Харизматикалық басшы

- ▣ **Жеке басқа табыну** — саяси немесе діни билік иерархиясындағы жоғары мәртебелі (лауазымды) адамды асыра дәріптеу, оның атқаратын рөлі мен міндетті қызметін шектен тыс жоғары бағалау.

Мақсатқа жетуде қолданылған әдістер

Қорқыту мен зорлық аппараты

Индоктринация

Үгіт-насихат

Цензура

Үгіт-насихат

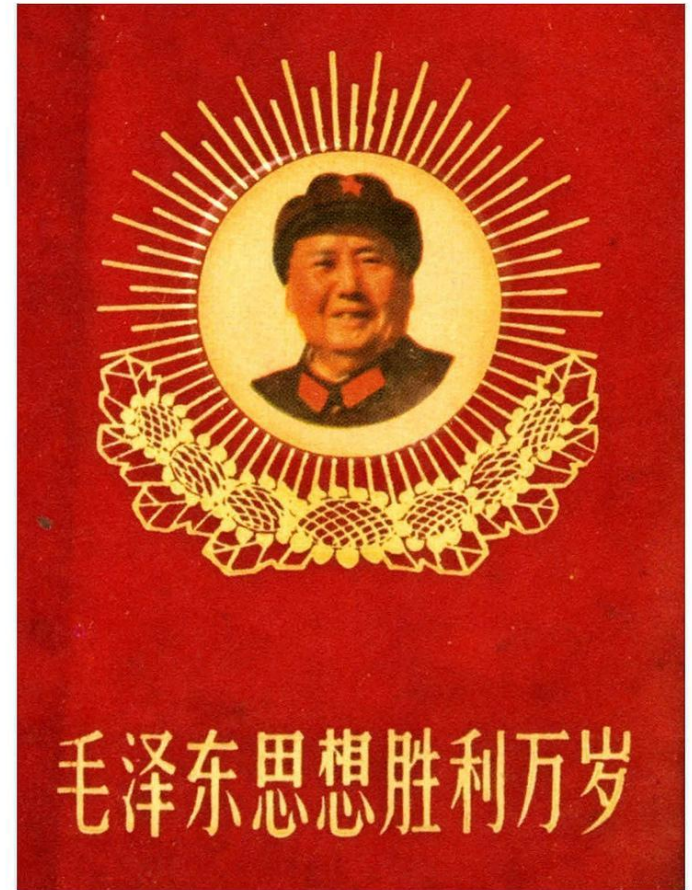
Террорлық-полицейлік бақылау

- Мақсаты:
 - Күшпен орындату
 - Оппозицияны басып-жаншу
- Полиция рөлі: мемлекеттік саясатты қамтамасыз ету
 - Тыңшылық
 - Қорқыту
 - Күш қолдану

Индоктринация

- Мақсаты: мемлекетке тиімді саяси пікірді халық санасына енгізу

Цензура

- Мақсаты: БАҚ-ты бақылауда ұстау
 - Кинематография, өнер, музыка, т.с.с мемлекеттің рұқсаты
 - Келіспесе? Қате ақпарат?
 - Өзгерту

XX ғасырдағы тоталитаризм

- Көсемдер:
 - **Адольф Гитлер (Германия): 1933-1945**
 - Нацизм
 - **Бенито Муссолини (Италия): 1925-1943**
 - Фашизм
 - **Иосиф Сталин (КСРО): 1929-1953**
 - Коммунизм
 - **Ким Ир Сен (Солтүстік Корея): 1948-1994**
 - **Саддам Хусейн (Ирак): 1979-2003**

Тоталитаризм бүгінде

- Ауғанстан
- Куба
- Солтүстік Корея
- Лаос
- Вьетнам

Тоталитаризмнің “адам құны”

- Италия Муссолини - 224 мың
- Камбоджа қызыл кхмерлер — 2 млн астам,
- Солтүстік Корея — 1,66 млн
- КСРО Сталин — 20–25 млн
- Германия Гитлер — 17 млн.

Тоталитаризм бойынша зерттеулер

- Х.Арендт «Истоки тоталитаризма»(1951):
извечное зло в природе человека и фактор
массовости
- Х.Арендт: «Тоталитаризм существенно отличается от всех
иных форм политического подавления, известных как
деспотизм, тирания или диктатуры. Где бы тоталитаризм, ни
приходил к власти, везде он приносил с собой совершенно
новые политические институты и разрушал все социальные,
правовые и политические традиции данной страны»
- К.Витфогель «Восточный деспотизм» (1957):
тоталитаризм и «гидравлические
цивилизации»)
- К.Поппер «Открытое общество и его враги»
(1945)
- Ф. фон Хайек «Дорога к рабству»

Қорытынды

Тоталитарлық режим уақыт өте іштен ыдырай бастайды. Әсіресе саяси элитада режимге қарсы оппозиция адамдары пайда болады. Негізгі идеологиядан басқаша ойлау пайда болған сәттен бастап, алдымен диссиденттердің кіші топтары, кейін қалың бұқара топтары пайда болады.

Тоталитаризмнің бұзылуын экономиканың қатал бақылаудан шығуы аяқтайды.

Осылайша тоталитаризмнің орнына авторитаризм келеді.